

וקראת לשבת עיונג

אלון תרני בפאכע באגדע וביסולע פלאנע

גליון מס' 514

פרשת ויגש

ז' בטבת התש"פ

טל': 054-8457834 | לקבלת העלון במייל: shlomi1122@gmail.com

לע"נ שרה בת מונבאר אורה ע"ה | לע"נ שרינה בת זהירה | להצלחת כל התורמים והמסייעים ברוחניות ובגשמיות

לאורו נלך

קווים מדמותו המופלאה של מרן מלכא, רבנו עובדיה יוסף זצוק"ל

"אוי להם אם בגלל כסף ישלחו את הבחור מהישיבה!"

סיפר רבה של שכונת עזרת תורה, הגאון רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א: רבינו בעת הפסק, ראה את הבעיה ולא רק את ההלכה.

היה נכנס בעובי הקורה, מתוך לבו החם. יעידו הרבה עובדות על כך, ואביא כמה סיפורים שהייתי מעורב בהם. היה מקרה של מורה שלא הצליח בתפקידו, וכמה שניסו לסייע לו לא עלתה בידם, כי לא היה שייך להיות מורה. ההנהלה פיטרה אותו ע"פ פסקו של רבינו.

אחד מבני המשפחה בא לרבינו, בטענה שאותו מורה יש לו משפחה מרובת ילדים, ואיך אפשר לקטוע לו הפרנסה? השיב רבינו: "ובכן, מה אתה רוצה 'שאאכילהו ילדים'?" ובכל זאת רבינו סידר לו עבודה בהשגחה באחד המפעלים.

בעבר סידרתי בחור בישיבה ספרדית, וביקשו סכום כסף חודשי, ומאחר וידעתי שהורי הבחור, אם יצטרכו לשלם כסף, לא ישלחו לישיבה, כי עצם הדבר לשלוח אותו לישיבה היה נגד רוחם, ורצו שהבחור ילך ללמוד מקצוע לפרנס עצמו – החלטתי ליטול על עצמי את העול הכספי, וכך עשיתי הרבה זמן, עד שהגיע מצב שהרגשתי שאיני יכול לעמוד בזה, ומשום מה הפסקתי לשלוח הכסף, ולא פחות ולא יותר קיבלתי מכתב מאותה ישיבה, שאם לא אשלם את הכסף 'ישלחו אותנו הביתה', לא ידעתי מה אעשה...

במקרה, פגשתי את רבינו, הצעתי לו עיסקא: מאחר והבחור הוא מצטיין ממש, ועתיד לגדולות, אם כך נעשה חצי חצי, חצי אני אשלם וחצי רבינו ישלם. אמר לי: "מה פתאום? למה שהישיבה לא תשלם הכל?" ושאל אותי אם יש לי טלפון שלהם.

אמרת שכן. ביקש שאחייג מספר מסויים (לאחד מלשכתו), וכשחייגתי והוא ענה לי, לקח את הטלפון ואמר לו: "תתקשר להנהלת הישיבה ואמור להם, שאוי להם אם בגלל כסף ישלחו את הבחור מהישיבה!"

וכך נגמרה העיסקא...

בפתח הגליון

ברכה"ג שלום מאיר ואלק שלום"א

"לא יוכל הנער לעזוב את אביו"

ראש כולל חשוב בבני ברק, שהוא גם אבא לילד כבן 9 הלומד באחד מהת"תים בעיר, סיפר, שיום אחד הגיע הבן שלו הביתה, ואמר:

"אבא, תגיד לי, יש לנו שתי תורות? מה הולך פה?!"

את המשפט הנורא הזה הוציא הילד מפיו, לאחר שאביו שליט"א, האריך להסביר בבית את חשיבות הציות לגדולי הדור, והראה לכל הילדים את הדוגמה האישית שהתבטאה בכך, שלאחר הוראת גדולי הדור בדבר המכשירים הסלולריים, החליף מיד את המכשיר שלו, ואמר לילדים ש"בכך אנו מקיימים מצוה גדולה של ציות לגדולי הדור".

למחרת מגיע הילד לכיתה, ורואה את המלמד שלו מוציא מכיסו מכשיר לא כשר... הילד לא התבייש, כך סיפר האבא, וניגש למלמד ושאל אותו מדוע לא החליף את המכשיר.

וכיצד הגיב המלמד? לא להאמין. הוא הניף כאומר: "מה אתה עושה להחליף – אז מה קרה?!" והילד לא הבין – האם עם רבו? עד שבא ושאל, חלילה, בעם ישראל, מבהיל...

ננסה לחשוב כמה חטאים כמה פשעים הוא נושא מוביל את הילד במו ידיו הרי אם ביום מן הימים וירד מהפסים, האם המלמד הזה יוכל לרחוץ בנקיון כפיו? – הרי פשוט וברור שיהיה לו חלק בהתדרדרות הזו!!!

ולצערנו, יש מלמדים – וגם מורות בסמינרים – המחזיקים במכשירים לא כשרים, ומשתמשים בהם לעיני התלמידים, וזו היא שערורייה שאין כדוגמתה. בואו ונלמד מפרשתנו על אחריות זו, ונראה עד כמה היא חשובה. התורה כותבת: "ונאמר אל אדני, יש לנו אב זקן, וילד זקונים קטן, ואחיו מת... ונאמר אל אדני לא יוכל הנער לעזוב את אביו ועזב את אביו ומת". וצריך ביאור, לשם מה מתאר יהודה את סירובו של יעקב לשלוח את בנימין? וכי מה קשור עניין זה לאשמת הגניבה שבה הואשם בנימין? השיב על כך ה"בית הלוי":

כשהשופט מרשיע אדם בגניבה, וגוזר עליו מאסר, הרי גם הוריו סובלים מכך, ואם יבוא השואל וישאל – במה חטאו ההורים, ישיב לו כל בר דעת, שהצער מגיע להורים, על כי לא השגיחו על בנם מנעוריו, ולא שמרו עליו שלא יגיע לגניבה. אולם, יעקב שמר על בנימין מכל משמר, והראה – שסירב להוציאו מד' אמותיו, ואם כן מהחינוך שקיבל בבית אביו לא היה מגיע לגניבה, ומי שאשם בגניבתו הוא יוסף שהכריחו לבוא מצרימה, ולכן מוטל עליו לשחררו.

"אבא, תגיד

לי, יש לנו שתי

תורות? מה הולך

פה?!"

את המשפט

הנורא הזה הוציא

הילד מפיו

עולים במעלות

הגות, מחשבה ומוסר

שתי אצבעות לא נדבקות סתם

הבן שלי הלומד בישיבה שבר את המשקפיים. שלחתי לו דבק חזק מאוד כדי שידביק אותם, דבק טוב כזה, שלא הדביק לו רק את המשקפיים, אלא גם שתי אצבעות... במאמץ רב הצליחו להפריד את האצבעות, אך הן המשיכו לכאוב ולהציק לו.

כעבור כמה ימים הוא הגיע הביתה, לבית שמש, כדי ללכת אתי למכירה מוזלת של כובעים. נכנסנו לחנות, והוא התלונן באזני: "כואבת לי האצבע".

אמרתי לו: "מעניין מאוד למה זה קרה לך. אולי צריך לתקן משהו שקשור לאצבעות?"

ואז הבן שלי נזכר: "כן, כשהייתי בחיידר, המלמד שלי נהג לשאוף טבק, ואני לעגתי לו על כך. בדיוק בשתי אצבעות אלו שנדבקו לי, היה המלמד נוהג לקחת את קמצוץ הטבק. עלי לבקש ממנו מחילה".

עודו מדבר, והנה, מי נכנס למכירה? – המלמד!... בני ניגש אליו וביקש את מחילתו. המלמד אמר שהוא כלל לא נפגע מבני. ובכל זאת, ההשגחה הפרטית כל כך בלטה לעין, שהמסקנה שלי היא, שגם אם האדם שפעלו נגדו כמעט לא נפגע, בכל זאת יש לבקש מחילה.

הצ'ק חזר והמסר נקלט

יש לי קשר קבוע עם נדיב דגול. בכל פעם שאני מגיע לאמריקה, הוא נותן לי עשרת אלפים דולר. כבר שש עשרה שנים שאנחנו בקשר, ומטבע הדברים אני חש מחויבות אליו. חשוב לי שיהיה לו נעים אתי.

בשנה האחרונה כשהגעתי לחו"ל, פגשתי את הנדיב ושוחחתי אתו סמוך לבית הכנסת. כאשר התפילה התחילה נכנסנו פנימה, והמשכנו לשוחח. לא שלא ידעתי שאין לדבר בעת התפילה, רק שפשוט לא היה לי נעים להפסיק. והאמת היא שלא ממש דיברנו, אלא רק סיימנו לדבר ברמזים.

לצערי הרב, השיחה לא היתה לכבוד בית המדרש או לכבוד הבורא יתברך, אלא לכבודי, שלא אפסיד את הקשר עם הנדיב.

למרבה הפלא, באותה שנה שינה הנדיב ממנהגו, ובמקום לתת לי עשרת אלפים דולר הוא נתן לי המחאה של שלושת אלפים דולר בלבד, ואם לא די בזה, הצ'ק חזר...

ראיתי בחוש שהכסף והזהב הם מהקב"ה בלבד, ואין לעשות חכמות. בשעת התפילה אין לדבר, ולא יועילו כל התירוצים שבעולם. הודו להשם, קלטתי את המסר.

מטמונים מהפרשה

הגיגים ומעשיות

"אני יוסף העוד אבי חי וגו'" (מה, ג).

בספר "בית יצחק" מביא משל נפלא: מלך אחד רצה לבחון את אורחות נתיניו על כן החליט להחליף את בגדיו לבגדי איש פשוט ולשוטט כך בין ערי מלכותו. בהגיעו אל עיר אחת פנה המלך אל בית המשפט ושאל את השופטים, היכן יוכל להתאכסן בזמן שהותו בעיר. השופטים, שלא זיהו את העומד מולם, ענו לו בקוצר רוח, כי אין זה מתפקידם כלל וכלל לסדר אכסניה לכל תייר מזדמן, על כן, טוב יעשה אם ימהר ויעזוב את המקום. התעקש המלך לבקש, ברצותו לראות האם יזהו את פניו, אולם השופטים לא הבחינו במלך ומשקצה נפשם בטענותיו ומענותיו נקרא שוטר שהשליך את ההלך המזור, אחר כבוד, אל הרחוב...

בלית ברירה שוטט המלך ברחובות העיר, וכאשר לא מצא מנוח, פנה בצר לו אל בית קטן והקיש בדלת הבית.

היה זה ביתו של יהודי. כאשר פתח בעל הבית את הדלת זיהה מיד מי הוא העומד מולו – לא אמר דבר, אלא הכניס את המלך פנימה וכבדו כבוד רב. האם יודע אתה מי אני? שאל המלך.

ודאי – ענה היהודי – מיד זיהינו את מלכנו הרם. סיפר המלך למארחו את כל המוצאות אותו בבית המשפט ולבסוף אמר: דווקא בבית המשפט, שם תלויה תמונתי לעין כל – כדי שידעו השופטים כי יש מלך מעליהם ואם יעוותו את הדין יוכלו להתלונן נגדם – לא הכירו אותי כלל...

כן הוא גם הנמשל, כאשר יוסף התוודע אל אחיו נבהלו מפניו, ומדוע? כי יוסף טען כלפיהם ואמר: אתם טוענים, כי אינכם רוצים להשאיר כאן את בנימין כיוון שאתם חסים על אביכם, אבל אם באמת אתם חסים עליו מדוע לא חסתם עליו כאשר מכרתם אותו? ועוד, שהרי זיו איקונין של יוסף היה כזיו איקונין של יעקב, ואם כדבריהם כן הוא, וזכרוננו של אביכם אינו מש לרגע מנגד עיניכם – מדוע זה לא הכרתם אותי? הרי אני דומה לו בכל?...

"והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים" (מה, יג).

פעם אחת כינס הצדיק רבי ישראל מרוז'ין את חסידיו ודיבר איתם במעלת הבורח מן הכבוד ובגנות הרודף אחריו.

כל המחפש כבוד בעולם הזה – אמר הרבי – יצטער על כך צער רב בעולם הבא! משל למה הדבר דומה? לשר אחד שהיה הנכבד ביותר מכל שרי המלך. כל בני המדינה כבדוהו כבוד גדול ובעוברו ברחובות העיר היו ההמון כורעים ומשתחווים לפניו וצועקים: יחי אדוננו השר! פעם הלך השר לטייל בעיר הבירה בחברת המלך בכבודו ובעצמו. וההמון לא הכירו את המלך, מפני שהיה תמיד ספון בארמונו ולא נגלה אל העם, על כן, כדרכם תמיד, השתחוו לכבוד השר ואף הריעו בדרכם: יחי אדוננו השר!

הצטער השר מאוד על הכבוד שעשו לו והתבייש מאוד מפני המלך... כן הוא גם הנמשל – סיים הרבי – האדם מבקש כבוד לעצמו ואיננו יודע כי הכבוד האמיתי שמור למלך, מלכו של עולם!

ביני לבני

הרה"ג פנחס ברייער שליט"א מח"ס "לגדל" על חינוך ילדים

יין על המפה הצחורה

שמעתי מהמתחן המפורסם

רבי דוד לוי שליט"א, שעל אף שצעירים רבים מבטיחים לעצמם שאצלם בבית הכל יהיה שונה - לא תהינה צעקות, לא התפרצויות, לא השפלות ולא אווירת לחץ - המציאות בשטח מוכיחה שללא עבודת מידות עקבית, אזי בשעת לחץ כולם מתנהגים בדיוק כמו שהוריהם התנהגו... למרות כל ההבטחות והקבלות...

לעומת זאת, ילדים שגדלים בבית רגוע, הבית שהם יקימו יהיה רגוע ושלו באופן טבעי. בשעת לחץ האדם עובר למצב של "טייס אוטומטי", הוא מתנהג כמו שהוא מתוכנת. לכן חשוב מאוד שהילדים יקלטו צורת התנהגות נכונה, ולא - הכל יעבור בתורשה ובחינוך על דרך הדוגמה השלילית, ללא שליטה...

שמעתי מכ"ק מרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א שאמר פעם, שאחת המתנות הגדולות שאנו יכולים לתת לאחינו בעלי התשובה (כמובן, למי שיכול לעשות זאת

מכל הבחינות, ובעיקר מבלי להזיק לביתו ברוחניות) - להכניס אותם לבתינו. לא רק לסעודות שבת, אלא לתת להם את האפשרות לחיות תקופה בבית יהודי, שיראו איך מתנהל בית יהודי ביומיום, שיראו איך מתפקד בית יהודי גם בשעת לחץ, שיראו איך כועסים ואיך מתמודדים. זהו דבר ששום מסגרת ישיבתית ושום מדרשיה אינן יכולות לתת. חז"ל אומרים (עירובין ס"ה ע"ב) שבית שנשפך בו יין כמים - זהו סימן ברכה. שמעתי בשם ה"אמרי ברוך" שפירש, שבית שבו גם כשנשפך משקה חשוב כיון, ההתייחסות היא כאילו נשפכו רק מים - זהו בית שבו יש סימן ברכה...

נקודה חשובה נוספת היא, שבשעת לחץ רואים מהם סדרי העדיפויות. הילדים קולטים מתי הכעס הוא אמתי, ומתי הוא כהגדרת רבי ישראל סלנטר זצ"ל "כעס הפנים" בלבד! לא כל אחד בדרגה רוחנית גבוהה, שייכעס בגלל ביטול מנהג או הלכה באותה ספונטניות ועוצמה כמו בשל כך שהילד איבד את חמישים השקלים האחרונים שהצליחו בקושי לגרד... אנחנו גם לא תמיד במצב שבו נצטער בגלל ילד שלא בירך ברכת המזון, כמו בגלל ילד ששפך כוס יין על המפה הצחורה דקה אחרי הקידוש, ועוד ליד האורחים. והילדים קולטים לפי השגתם מה חשוב ומה לא...